

"מרבִּים בשמחה" לא בליצנות!

פתח דבר:

איתא בגמרא במסכת תענית (דף כט.): "אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב: כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה כך משנכנס אדר מרבִּים בשמחה".

וכך נפסק להלכה, וכמו שכתב המגן אברהם זצ"ל (סי' תרפ"ו ס"ק ה): "משנכנס אדר מרבִּין בשמחה, ומי שיש לו דין עם עכו"ם ישפוט באדר".

ענין זה של ריבוי השמחה בחודש אדר הוא דבר הטעון הכנה נפשית והתבוננות מתאימה, כי אלמלי אלו - במקום לזכות להתעלות עלולים להגיע למצב הפוך לגמרי רח"ל - להתדרדרות עצומה, ולנפילה נוראה.

וכבר ידועה אמרתו של הרמב"ן זצ"ל באיגרת ששלח לבנו מארץ ישראל - "כל המקודש מחבירו חרב מחבירו", וכשם שנכון הדבר לגבי מקומות מקודשים כך הוא גם בנושא של זמני ומועדי הקודש. והיות וחודש אדר הינו זמן מסוגל עד למאוד להתעלות בעבודת השם באמצעות השמחה האמיתית, באותה מידה גם היצר הרע של הליצנות שולט בו בחוזקה וסכנתו מרובה.

"מרבִּים בשמחה" - שמחה של מצוה!

המשגיח רבי נתן וואכטפויגל זצ"ל נהג לומר: המושג "משנכנס אדר מרבִּים בשמחה", אין פירושו לעשות מעשים של שמחה כמו שתיית יין

פורים דיליה

וכדומה, אלא "מרבנים בשמחה" בעבודת השם - צריך ללמוד בשמחה, להתפלל בשמחה, לעבוד את הקב"ה מתוך שמחה של מצוה ולזה צריכים הכנה מרובה.

וכבר תמה האדמו"ר מפאפא זצ"ל מפני מה לא נתפרש בדברי חז"ל אלו הם האופנים ובאיזו מידה יש להרבות בשמחה בחודש אדר, כשם שהתפרשה ההלכה המקבילה של "משנכנס אב ממעטין בשמחה" בסימן מפורט בשו"ע (סי' תקנ"א) - כגון במיעוט משא ומתן ובאיסור לבנות בנין של שמחה ולערוך נישואין וכיוצ"ב.

אמנם התירוץ הוא פשוט, אין צורך לפרש כיצד להיות בשמחה שהלוא מקרא מלא דיבר הכתוב "פקודי ה' ישרים משמחי לב", ופשוט אפוא שכאשר חז"ל אמרו: "משנכנס אדר מרבין בשמחה" הכוונה שצריכים להרבות בלימוד התורה המשמחת לבב אנוש. וכן יש להרבות בשמחה של מצוה המביאה לדבקות בה'.

"לא נצטוינו על שמחה של הוללות"

אמנם בעוונותינו אנשים רבים אינם מודעים לכך, ולדעתם מצוה להרבות בהוללות ובליצנות בחודש אדר בכלל ובפורים בפרט.

אבל באמת כבר כתב המאירי זצ"ל במסכת מגילה (דף ז:): "שלא נצטוינו בפורים על שמחה של הוללות ושל שטות, אלא על שמחה ותענוג - שמגיעים מזה לאהבת השם", עכ"ל.

ובמטה משה (סי' תתרי"ב) כתב: אף שנדמה לרוב ההמון שהותרה לבני אדם בפורים לפרוק עול תורה ומצוות מעליהם, וכל המרבה בשחוק והיתול הרי זה משובח, אבל בלי ספק ענין זה הוא רע ומר ועוון פלילי הוא, שלא הותר לנו בפורים אלא שמחה של מצוה ולא שחוק וקלות ראש.

ובשו"ע (סימן תרצ"ה סעיף ב) נפסק להלכה: "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", אך הביאור הלכה כבר הביא

שם את לשונו של החיי אדם זצ"ל: "ואמנם היודע בעצמו שיזלזל אז במצוה מן המצוות בנטילת ידים וברכה וברכת המזון או שלא יתפלל מנחה או מעריב, או שינהוג קלות ראש - מוטב שלא ישתכר! וכל מעשיו יהיו לשם שמים", עכ"ל.

עדיף לסגור את הישיבות ביום זה על מנעול ובריה!

ורעה חולה היא אלו אשר חושבים כי חודש אדר ופורים במרכזו הוא הזמן ההולם לזלזל בכבוד החברים וללעוג על רבנים וכדומה, ויש אשר הגדילו להחשיב מנהג "קדוש" למנות אדם ולכנותו "פורים רב" וכל תפקידו אינו אלא להשמיע ביקורת ודברי עלבון וקלס על רבותיו וחביריו, ועוונם גדול מנשוא.

ידוע כי כאשר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נוכח לראות כיצד בחורים בישיבה נוהגים ביום הפורים בכל מיני ליצנות והיתול, ותוך כדי כך אף מזלזלים ופוגעים בכבודם של מגידי השיעורים ושאר בני אדם, התבטא על כך בחריפות ואמר: אם זו המציאות, צריכים לסגור את כל הישיבות ביום הפורים על מנעול ובריה!

"מאותה שנה איני רואה סימן יפה בלימוד!"

הגאון רבי גרשון אדלשטיין שליט"א סיפר דבר נורא, שאדם ניגש אליו והשיח לפניו את לבו: לפני רבות בשנים - בפורים אחד, עסקתי בישיבה במילי דליצנות, והוריתי היתר לעצמי כמו שמקובל - לעשות זאת גם על חשבון הזולת תוך פגיעה בכבודו. ומאותה שנה איני רואה הצלחה בתורה, יתירה מזו, קודם לכן היה לי טעם בלימוד ולמדתי היטב, ומאז אותו המקרה אני חש כי אינני מתעלה לרמה הרגילה שלי, אמנם עדיין אני לומד ותורתי אומנותי, אולם איני רואה סימן ברכה בלימוד!

שיא השלימות - לעבור את החיים ללא פגיעה בזולת!

לאחר הקדמה זו ראיתי שיש צורך להרחיב ולפרט בזה מה נחשב לליצנות

פורים דיליה

האסורה ומה הם שמחה ובדיחות הדעת המותרים ואף מצוה יש בהם. כן נבאר את כוחה של הליצנות, חומרתה ועונשה. ואולי יחדרו הדברים לליבותינו ונזכה להבין ולקיים כיצד מן הראוי לשמוח בחודש אדר בכלל ובפורים בפרט מבלי לעבור על איסורים חמורים אשר מחוסר רגישות עלולים אנו להיכשל בהם חלילה.

וכבר אמר החזון איש זצ"ל: שיאה של שלימות האדם בעולם הזה - לעבור את כל חייו בלי לפגוע בזולת!

מובן מאליו שזה כולל גם את יום הפורים.

מעלתה של בדיחות הדעת

ראשית כל צריכים לדעת מהו החילוק בין מה שמכונה "בדיחות הדעת" שהיא מותרת ואף נצרכת לו לאדם וכפי שיתבאר, לבין ליצנות האסורה באיסור חמור.

המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל כותב בספרו עלי שור (ח"ב עמ' רמב): בכדי שהאדם לא יגיע כלל לידי כעס וקפידא מוכרח הוא להיות מחונן עם מידה גדושה של בדיחות הדעת - מה שנקרא בפי העולם: "חוש הומור", זוהי מידה שבאמצעותה ניתן לפתח חמלה על קשי יום, סלחנות לחלושי הדעת, והתעלות מעל למצבים מביכים, ומי שיצטייד במידה זו יוכל לראות את האור בתוך השלילה, ורוח טובה ונעימה תהא נסוכה עליו תמיד, ע"ש שהאריך בזה.

יש להוסיף: לפעמים ראוי ונכון להשתמש בכוחה של הבדיחה למטרות חיוביות, כגון לשמח בני אדם אשר מצוה לשמחם כמו חתן וכלה, וכן לפתוח את הלבבות לפני הלימוד כמאמר הגמרא במסכת שבת (דף ל:): "כי הא דרבה, מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא, ובדחי רבנן".

כך ניתן להפיג מתח לא נעים בסיטואציות מביכות, ואף אפשר לרמוז דבר תוכחה במקרה הצורך. אך בדיחות הדעת נכונה כאשר אינה מלווה בזלזול בבני אדם ובערכם.

מהי ליצנות?

עתה נעמיד את ההגדרה המדוייקת מהי ליצנות אשר חז”ל במקומות רבים האריכו בחומריתה ובעונשה ואסרו אותה מכל וכל מלבד ”ליצנותא דעבודה זרה” המותרת. וכמו דאיתא במסכת סנהדרין (דף סג:): ”כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודה זרה”.

רבינו יונה זצ”ל מאריך בספרו שערי תשובה (שער ג’ אות קעד - קעז) להגדיר ולהסביר את כל גדרי וסוגי הליצנות, בדבריו ישנן חמש חלוקות. ניקח שלוש מהם במה שנוגע לענייננו:

החלק הראשון: איש הנותן דופי בבני אדם. כלומר שמדבר דברי גנות וחרפה על בני האדם כענין שנאמר (תהלים נ, כ): ”תשב באחיק תדבר בבן אמך תתן דופי”.

החלק השני: מי שלועג לבני אדם ומשימם לקלס, כי יבז להם בלבו לקוצר השגתם במעלות או בהצלחות הזמן בכבוד ובשררה, או יבז אותם על עניותם, והגאווה הביאתו אל המדה הזאת או רוב השלוח והתענוג, כענין שנאמר (תהלים קכג, ד): ”רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבז לגאי יונים”, ופעמים ילעיג הלץ אף על הקדושים והנביאים.

החלק השלישי: הלועג על מעשים ופעולות, אף שאינו מבזה את בעליהם, אך על ידי הלעג שלו הינו מונע עשייתם של דברים טובים, וגורם על ידי זה היזק רב, כי ירחיק הדברים שאין להרחיקם, ועל זה נאמר (משלי יג, ג): ”בז לדבר יחבל לו”. ואמרו (אבות פרק ד משנה ג): ”אל תהי בז לכל אדם ואל תהי מפליג לכל דבר, שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום”.

ובודאי מי שמתלוצץ בפורים על כל איש וכל פעולה טובה, והעושה שחוק ולעג מכל יקר וחשוב - נכלל בכל שלוש החלוקות הללו, ונקרא ”זד יהיר לץ”.

פורים דיליה

ולכן שומה עלינו לתת זהירות בנפשנו שלא נהיה ח"ו נכללים עם כת הלצים - עליה אמרו חז"ל במסכת סוטה (דף מב.): "ארבע כיתות אין מקבלות פני השכינה: כת ליצנים, כת שקרים, כת חנפים, כת מספרי לשון הרע".

מדוע בני אדם נמשכים לליצנות?

עלינו לדעת עוד כי קיימת באדם משיכה גדולה להיתפס לליצנות, וטעם הדבר הוא כמו שכתב הגר"א זצ"ל בביאורו על משלי (א, כב-כג): המצוה הגדולה מכל המצוות היא לימוד התורה. וזה לעומת זה עשה אלוקים - ליצנות ודברים בטלים הם היפך התורה, על כן יצר הרע טורח רבות בכדי להחטיא את האדם, והוא מנעים לו את העיסוק בדברים בטלים ובליצנות, על מנת להרחיקו ככל האפשר מעסק התורה.

ולכן מצינו בגמרא במסכת פסחים (דף קיב): שרבינו הקדוש צוה את בניו ארבעה דברים, ואחד מהם: "אל תדור בשכנציב משום דליצני הבו ומשכו לך בליצנותא". ואשר על כן עלינו לדעת היטב על כח המשיכה של מידה זו וכך נוכל להתרחק ממנה לגמרי.

מחלוקתו של קורח - מכח הליצנות!

אמרו חז"ל במדרש שוחר טוב (תהלים א, טו): "ובמושב לצים לא ישב" - זה קרח, שהיה מתלוצץ על משה ואהרן. מה עשה? כינס עליהם כל הקהל, שנאמר (במדבר טז, יט): "ויקהל עליהם קרח את כל העדה", התחיל לומר לפנייהם דברי ליצנות... "עיי"ש כל המעשה.

הגאון רבי לייב חסמן זצ"ל (אור יהל פ' קרח) מפרש את דברי המדרש: כל כוחו של קרח לפתות את ראשי העם לנהות אחריו במחלוקתו עם משה רבינו ע"ה לא היה אלא מפני שהתלוצץ על משה ואהרן. ואכן קרח שפקח היה ידע היטב כי באמצעות ויכוח והשמעת דעות לא יוכל להביאם למרוד, מפני שבמלחמת השכל לא קיים היה סיכוי בעולם שקרח ינצח את משה

"מרבנים בשימחה" - לא בליצנות!

רבינו ע"ה. אלא מה עשה? ואיזה כלי נשק הפעיל קרח במלחמתו? בנשק הליצנות!

מכאן למדנו, מה עצום הוא כח טומאת הליצנות, ועד כמה צריכים להיזהר לא להיות בחברתם של ליצנים שהמשיכה אליהם גדולה, אלא עלינו להתרחק מהם כשם שמתרחקים מהאש!

"כמו המגן המשוח בשמן"...

הרמח"ל זצ"ל בספרו מסילת ישרים (פרק ה') כבר האריך לבאר את קושי הלצון ואת השחתתו הרבה, ונצטט מדבריו: "ותראה קשי הלצון והשחתתו הרבה, כי כמו המגן המשוח בשמן, אשר ישמיט ויפיל מעליו החיצים ומשליכם לארץ, ולא יניח אותם שיגיעו אל גוף האדם - כן הלצון בפני התוכחה והמרדות, כי בליצנות אחת ובשחוק קטן יפיל האדם מעליו ריבוי גדול מן ההתעוררות וההתפעלות - מה שהלב מתעורר ומתפעל בעצמו מדי ראותו או שמעו ענינים שיעירוהו אל החשבון והפשפוש במעשים, ובכח הליצנות יפיל הכל לארץ ולא יעשה בו רושם כלל".

מסיים המסילת ישרים: "ולא מפני חולשת הענינים ולא מפני חסרון הבנת הלב, אלא מפי כח הלצון ההורס כל עניני המוסר והיראה!"

המשגיח רבי מתתיהו סלומון שליט"א הטעים בזה עוד: המשל של המגן הוא נפלא ומדויק מאוד! לא זו בלבד שהחיצים אינם פוגעים בגוף האדם אלא אינם נחים כלל על המגן, אלא נופלים הם לארץ מבלי שיתקרבו אל האדם כלל.

אפשר לחדד את הדברים: לעתים קרובות אדם שומע דברי תוכחה אשר למרות שלא ניכר בו רישומם - בכל זאת הם עושים רושם קל וברבות הימים הם ישפיעו עליו, וכמשל טיפות המים הנופלות על האבן, אשר כל טיפה בשעתה אינה ניכרת אבל אין ספק כי היא עושה את פעולתה שהרי לאחר זמן האבן חלולה. וכבר אמר האדמו"ר מקוצק זצ"ל: אמרה תורה

פורים דיליה

"והיו הדברים על לבבך" - היינו שלפעמים הדברים הם על הלב - ורק כאשר הוא נפתח הם חודרים לתוכו...

אמנם שונה הוא מי שנגוע בנגע הליצנות - כי בכוחה של מידה זו לנטרל, למחוק ולשבור עד היסוד את פעולת התוכחה, ולמרות ששמע אותו אדם דבר תוכחה - על ידי ליצנות אחת הוא נמחק לגמרי ללא זכר וכלא היה!

מול הליצנות לא קיימת "שיחה" משכנעת!

המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל מסר פעם שיחה מוסרית מיוחדת במינה, אשר השפיעה מאוד על שומעיה. לאחר שסיים ניגש אליו אחד המשתתפים ואמר לו: זו היתה שיחה כל כך חזקה - היא חייבת להשפיע על נפש האדם כי אי אפשר לדחותה!

נענה המשגיח זצ"ל ואמר: טעות בידך, את השיחה החזקה ביותר ניתן לדחות בשלוש מילים: הא, הא, הא.

זהו כוחה של ליצנות, במילה קלה בניגון מסוים - ניתן להדוף לגמרי דברי תוכחה ומוסר מהאדם!

"ביקש לץ חכמה ואין"

הליצנות אינו רק מונעת את האדם מלקבל תוכחה, אלא אוטמת את לבו מלהבין דברי תורה! ולא זו בלבד אלא גם אם כבר למד תורה - על ידי הליצנות התורה נאבדת ממנו!

יסוד זה יש לו מקורות מפורשים בדברי רבותינו ז"ל, וכמו שנבאר בעזה"ת:

כתוב במשלי (יד, ו): "ביקש לץ חכמה ואין", ופירש האבן עזרא זצ"ל שבעבור התעסקו בליצנות לא יכול היה ללמוד החכמה.

וראיתי דבר נורא בספר קב הישר (פרק יב), וז”ל: ”בוא וראה מאי דמצינו בכתבי הקודש החסיד רבי חיים ויטאל זצ”ל (שער הגלגולים, הקדמה לח, דף נא.), וז”ל: בענין השגתי שאלתי את נשמתי, והיתה משיבה לי, שאתענה ארבעים יום רצופים בשק ואפר, ואחר כך אתענה שני וחמישי ושני תמיד, עד תשלום שתי שנים ומחצה, ואז אשיג השגה גמורה בלתי שום ערבוביא של סטרא אחרא.

וכה אמרה לי הנשמה שלי, שאחר שאתנהג חודש אחד שלם בשק ואפר ותענית, אז תתחיל השגה, באופן שלא יצא מפי שום נדנוד של ליצנות חס ושלום, ולהתנהג בתכלית הענוה והשפלות, ואחר התענית ג’ ימים רצופים בשק ואפר אהיה זוכה לבוא לידי רוח הקודש, ואחר שתי שנים ומחצה אשיג השגה גדולה”, עכ”ל.

הרי שהתנאי העיקרי שיש להקפיד עליו על מנת להשיג השגות - הוא שלא יצא מפי שום נדנוד של ליצנות!

נורא!

על כל דבר ליצנות הנכנס ללב האדם - יוצא כנגדו דבר תורה!

ובמדרש רבה (שה”ש א, כא) על הפסוק ”לריח שמניך טובים” דרשו חז”ל: ”מה השמן הזה כוס מלא שמן בידך ונפל לתוכו טיפה של מים - יוצאת כנגדה טיפה של שמן, כך אם נכנס דבר של תורה ללב - יצא כנגדו דבר של ליצנות, נכנס ללב דבר של ליצנות - יצא כנגדו דבר של תורה”.

והקשה בענף יוסף שם על אתר, לכאורה מדוע נמשלו דברי תורה דווקא לשמן הרי גם שאר משקין אם הכלי מלא מהם ונפל לתוכו טיפה של מים, יוצא כנגדה טיפה של משקה?

ונראה להמתיק את הדברים ולבארם: חז”ל מלמדים אותנו דבר נפלא, כי אם בשאר משקים אם תיפול לתוכם טיפה של מים, אותה טיפה מתערבת עם המשקה והטיפה היוצאת נגדה אינה טיפה זכה של משקה אלא טיפה

פורים דיליה

מעורבת, מה שאין כן בשמן שאינו מתערב בשום משקה והטיפה היוצאת כנגד טיפת המים היא של שמן זך וצלול. כמו כן הוא בדברי תורה שאם נכנסים ללב האדם דברי ליצנות יצאו כנגדם דברי תורה, ולא דברי תורה מעורבים בדברים בטלים אלא דברי תורה זכים וטהורים!

כלומר על ידי הליצנות האדם מאבד ממנו דברי תורה שכולם קודש בלי שום תערובת אחרת, סולת נקיה של דברי תורה לשמה, זה מה שמפסיד האדם בעקבות הליצנות!

מדוע באים ייסורים על המתלוצץ?

על חומרתה ועונשה של מידת הליצנות, דברי רבותינו זצ"ל מלאים בדברים נוראים:

הגמרא במסכת ע"ז (דף יח:) אומרת: "אמר רבי אלעזר: כל המתלוצץ יסורין באין עליו. אמר רב קטינא: כל המתלוצץ מזונותיו מתמעטין. אמר רבי שמעון בן לקיש: כל המתלוצץ נופל בגיהנם. אמר רבי תנחום בר חנילאי: כל המתלוצץ גורם כליה לעולם".

וראיתי בספר אור לציון (עמ' רנח) של הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל שהוסיף: מצינו שמי שיש בו מידה רעה זו של ליצנות גורם לעצמו כל מיני רעות, ויסורים וכו'. אבל עלינו לדעת שאין זה בגדר עונש בלבד, אלא הדבר הוא מחסדי השי"ת לבעל הליצנות שבאים עליו יסורים ושמזונותיו מתמעטין, כי הדבר המועיל ביותר לשבור ולבטל את מידת הליצנות הוא על ידי דאגה גדולה - לפרנסה, או חלילה מחמת מחלה מסוכנת, או שאר מיני יסורין, ומחסדי השי"ת הוא בכדי שיתעורר וישוב מדרכו הרעה המובילה לאבדון עד שיצעד בדרך הטוב.

יש כאן מסר חד ופשוט: מדוע לחכות ח"ו עד שיבואו הייסורין ושאר מרעין בישין, הרי אפשר להתעורר ולתקן בנפשנו אם נשרש מקרבנו מידה רעה זו, ואין הדבר תלוי אלא בנו!

מכתב נפלא ממרן החפץ חיים זצ”ל

ראיתי לנכון להביא דברים ממכתב נפלא שכתב רבינו החפץ חיים זצ”ל בחודש אייר תרפ”ח (מכתבי הח”ח מכתב מב - מג) הנוגעים לעניננו, וזה לשון המכתב:

”הנה רבים שאלוני: הרי אנו מאמינים ב”ה בהשגחתו הפרטית ושהוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, וכל הסיבות והמאורעות המתהוות בעולם המה מה’, ואם כן מה זאת עשה אלוקים לנו, הלא בימינו אלה נתרבו סיבות ומאורעות נוראות שלא נשמעו כמותם מעולם, ובודאי צדיק ה’ בכל דרכיו, ולא חשיד קוב”ה דעביד דינא בלא דינא. ואם כן נחקורה בשל מי הרעות הללו עלינו, הלא כלל ישראל טובע בים של צרות ומצוקות, חסרון הפרנסה נוראה למאוד...”

ממשיך החפץ חיים זצ”ל ומאיר לנו את העיניים: ”אמנם כאשר נתבונן היטב ונעמיק בדברי חז”ל - נמצא את הסיבות שגרמו לנו את כל הצרות והמצוקות שאנו סובלים, ואביא כאן רק מאמרים אחדים שהם לבדם מראים לנו בעליל שבדין באות עלינו כל הצרות.

איתא בחז”ל (ע”ז דף יח: - אמר רבי אלעזר: כל המתלוצץ יסורים באים עליו, ורב קטינה אמר: מזונותיו מתמעטין (ופרש”י זצ”ל: הקב”ה שהוא הפותח יד לזון את הכל - מושכה מן הליצנים), ורב תנחום בר חנילאי אמר: שגורם כליה לעולם, ור”א אמר תחילתו יסורים וסופו כליה. הרי חזינן כמה גדולה כח הליצנות, ומלבד עונשו הנורא של האדם לעוה”ב, הרי כל אלו העונשין המה בעוה”ז, שהמה בודאי רק התחלה לעונשו בעוה”ב”. וע”ש בהמשך בדבריו הנלהבים נגד הליצנות ותולדותיה.

”עם לצים אינני רוצה להשתדך!”

נסיים עם שתי סיפורים ידועים מגדולי ישראל מהם נקבל מושג כיצד היא ההשקפה הנכונה בענין זה של ליצנות.

פורים דיליה

הסיפור הבא סופר מפי מרן הרב שך זצ"ל (ע' ספר קול חוצב עמ' 202): הגאון רבי עקיבא איגר זצ"ל הגיע יחד עם בנו לבית אבי הנערה עליה דובר נכבדות עבור בנו. בעל הבית שוחח עם הבן על מנת לתהות על קנקנו, ובסיום השיחה שאל הגרעק"א זצ"ל את אבי המדוברת: מה אתה אומר על בני? ענה האב בחיוך של שביעות רצון: הלואי שגם המחותר ימצא חן בעיני כמו שהחתן מוצא חן בעיני...

"וכי למה לא אמצא חן בעיניכם" - שאל הגרעק"א זצ"ל. "לא, לא, סתם התבדחתי, היתה זו ליצנות בעלמא" השיב האב, "האמת - אני מעריך אתכם בכל לבי".

ליצנות?! הזדעזע הגרעק"א זצ"ל כולו.

"עם לצים אינני רוצה להשתדך", הוא קם מיד ועזב את הבית, והחבילה נתפרדה...

כיצד הגיב השאגת אריה זצ"ל על דבר ליצנות?

עוד הוסיף מרן הרב שך זצ"ל וסיפר (עיי"ש בספר), עובדא ידענא על בעל השאגת אריה זצ"ל:

שני בחורים באו לפניו להבחן במטרה לזכות ב"סמיכת חכמים" מגאון הדור. השאגת אריה זצ"ל בחן אותם ונענה להם בחיוב. השמחה היתה גדולה, השאגת אריה זצ"ל שהיה שבע רצון מידיעתם ביקש להביא לשולחן "לחיים".

השאגת אריה זצ"ל בעניותו לא מצא בביתו כי אם מעט משקה חריף וביצים מבושלות, מזונות ודברי מאפה לא היו. המשקה והביצים הונחו על השולחן. שאל אותם השאגת אריה זצ"ל: על מה נברך תחילה? השיב אחד הבחורים בהלצה: ודאי שעל הביצה, והרי הוא פסוק מפורש בפרשת לך לך "והעי מקדם" (ביצה באידיש - האי) הזדעזע השאגת אריה זצ"ל - ליצנות?! ליצנות! לא תקבלו סמיכה, לא!

”מרבֵּים בשמחה” - לא בליצנות!

למדנו והחכמנו במאמר זה על הכח ההרסני של הליצנות וההפסד הגדול של מי שמידה זו שולטת עליו, ועלינו להתבונן בזה ולעשות הכל על מנת שימים אלו יהיו ימים אשר אנו מרבֵּים בהם בשמחה - שמחת התורה ושמחה של מצוה ולא בהוללות וליצנות!